

**JOSE IGNAZIO
ANSORENA
TXISTULARIA**

Ez dut moztuko bizarra

Saya da mayaz iyeen behin igotzea. Hori esango digutelaren susmoa dut. Antigoaleko kaskamelon ni, irratian horrelakoak entzutean, zapuztu egiten naiz. Eta biloben eskolako haurrak *Txipitxapa, Korrika!* oihukatzen eta berehala erdara garbiaz mintzatzen ikusten ditudanean, etsiak hartzen nau.

Botika homeopatikoa. Aita Donostiaren gutun-bilduman, ehuneko 99'99 erdaraz, euskarazko mikro-pusketak daude: *“Nonnai arkitzen omen du ezjakiñak zer ikasi dakitenean itzetan (...). Erderaz, errazago izango delakoan, esango diot zertaz ari naizen (...). Biotzez, Luis Mitxelena 1956-05-11”*. Alegia, Koldo Mitxelena Aita Donostiari, kontu konplexu eta garrantzizkoei buruz hitz egiteko, erdarara jo behar izan zuen, ziur aski kaputxi-noaren euskararen mailaz jakitun.

Euskaltzaindiaren batzarrak ere, XX. mendearen erdira arte ez ziren euskaraz burutzen. Pixkana, ahalegin neketsuetan, ezin konta ahala bidegabekeriak pairatuz... aurrera egin dugu. Gutxi izan eta eutsi. Orain izutzen hasi gara: epaileek eta politikari hainbatek lotsa galdu eta urteetan gorderik izan duten hankatxo erakustea jada ez zaielako inporta. PPren kanpainarako gai izar dator *“Euskararen eskaera lanpostua tinkatzeko bertan behera uztea”*. Javier de Andrések esana.

Ez izan beldur. Eurak dabilta eta beldurrez. Euskaldunak gehiegi hazi garela

sentitzen dute, dardara hanketatik gora doakie eta zirina behera. Euskarak beldurra eragiten die, kontrolaezineko zerbait zaie. Oso primitiboa.

Ez da harritzekoa, euskaraz borbor-ka gabiltza eta. Juan Luis Zabalaren *Dimisioa* liburu ederrak etorkizuneko munduaz prospekzio interesgarri-barragarriak dakartza, *Agintzaritza Global Konputarizatuak* bizitzako arlo gehienak gobernatuko dituen iragarpen modukoa. Iratxe Ormatzak a zer astindua gizonetzkoen begiradari *Printzak begietan* ipuin bilduma sendo zirraragarrian. Bonok (kantariak ez, Amaiak) akasdunen eskubideak aldarrikatzen ditu. Batzuk galdezka euskararen erabilera erraztu behar ote den, ergatiboa desagertu, subjuntiboa ezabatu... Beste batzuk, hitanoa hedatu beharrez, *xoka* erabileraren aldekoekin topatu dira. Kontuz, *Xokazoleak*, azpieuskalki hori Mirrik asmatu eta patentatu zuen aspaldi, baxenabartar batzuekin batera.

Harkaitz Canok *Ulu egiteko bolondres bila* poesia liburu zirikatzailean esana: *“Euskaldunok hizkuntzatik konkistatzen gaituztelako sarri”*. Ni bai behintzat eta, bizitzaren arlo guztietan, *heteromalgua* naizela ozen aitortu behar dut. Baina, mesedez, manifestazioetako leloak megafonoan bideratzen dituztenei euskal doinuez ikastarota eman. Bestela, ez dut moztuko bizarra. ●

**CASTILLO SUÁREZ
IDAZLEA**

Autoatseginkeria

Yolanda Castañori Espainiako poesia sari nazionala jaso zuenez geroztik hamaika elkarrizketa egin dizkiote. Horietako baten lerroburua deigarria egin zitzaidan, esaten baitzuen saria irabaztea izan dela egin duen bigarren gauzarik zailena. Eta berehala hasi nintzen beretzat gauzarik zailena izan denaren bila: poesia izatea ogibide, hain zuzen ere. Autoatseginkeria izpirik gutxitan sumatzen zaio Castañori, beti esaten baitu muturreraino saiatu behar dela sortzailea. Ahalik eta poetarik onena izaten saiatu

behar dugula, eta ez errepikatu erabilitako formulak, iraganean funtzionatu digutenak barne, horrek sortzaile gisa hiltzen gaituelako. Elkarrizketa Adunan irakurtzen ari naiz, Elkarrek banaketarako duen biltegiaren parean. Eraikinaren ondoan plastikozko karpa bat dago, hori ere liburuz betea. Eta ez zait modu hoberik bururatzen autoatseginkeria ezabatzeko: liburuz betetako industria-habearte handi bat. Badakizulako jakin zure liburua ez dagoela handik ateratzen den kutxetan. Edo beharbada bai. ●